

SÜMEGE ÉS VIDÉKE

Megjelenik minden vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sümege, Horvát Gábor könyvkereskedésében.

Előfizetési árak:
Egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 f. — Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetések egység szerint.
A nyílt tér sora 1 korona.

Ipari pálya a rokkantaknak.

A hivatalos lap mai száma a kereskedelemügyi miniszter rendeletét közli a rokkant katonák részére valamely ipari kenyérkereseti pályára képesítéshez szükséges iparigazolvány elnyerésének megkönnyítése tárgyában.

A rendelet szerint mindazok, akiknek munkabírása a háboru ideje alatt teljesített katonai szolgálatban vagy azzal egy tekintet alá eső helyzetben szerzett sérülés vagy betegség következtében oly mértékben csökkent, hogy korábbi foglalkozásukat megélhetésük vagy az egészségük veszélyeztetése nélkül nem folytathatják, képesítéshez kötött iparnak önálló gyakorlására iparigazolványt nyerhetnek:

ha valamely rokkantiskola bizonyítványával igazolják, hogy azt az ipart, amelyet gyakorolni kívánnak a rokkantiskolában tanulták, a megállapított tanidő befejezése után az előírt vizsgát letették s ezt követően a rokkantiskola kebelében működő vizsgáló bizottság által esetről-esetre megállapított és a bizonyítványban feltüntetett időn át valamely gyárban, műhelyben vagy magában a rokkantiskolában szakkavágó munkát végeztek, vagy ha igazolják, hogy gyárban vagy műhelyben legalább hat hónapon át szakkavágó munkát végeztek s ennek az időnek elteltével, szerzett képességük megállapítása végett a kereskedelmi és iparkamarák által e célra szervezett vizsgáló bizottságok valamelyike vagy valamely rokkantiskola vizsgáló bizottsága előtt vizsgát tettek s a vizsgáló bizottság által esetről-esetre előírt és a vizsgáról kiállított bizonyítványban feltüntetett időn át valamely gyárban vagy műhelyben további szakkavágó munkát végeztek.

Azoknak, akiknek munkabírása a háboru ideje alatt

teljesített katonai szolgálatban vagy azzal egy tekintet alá eső helyzetben szerzett sérülés vagy betegség következtében csökkent ugyan, de munkabírásuk csökkenési korábbi foglalkozásuk folytatását lehetetlenné nem teszi, amennyiben a szakkavágó gyakorlatot egészében kimutatni nem tudják, illetőleg valamely állami ipar oktatási intézetet egészen nem végeztek el, képesítéshez kötött iparuknak önálló gyakorlására iparigazolványt nyerhetnek, ha a rokkantiskola kebelében működő vizsgáló bizottság által előzetes vizsgálat alapján, már meglevő szakkavágó gyakorlatuk, illetőleg a valamely állami iparoktatási intézetben töltött idő figyelembevételével megállapított időn át rokkantiskolai szakképzésben részesültek s ezt a rokkantiskola bizonyítványával igazolják.

Együttal a miniszter rendeletet adott ki a kereskedelmi és iparkamarákhoz, hogy az említett vizsgáló bizottságokat szervezze meg. A vizsgáló bizottságok részére irányadó elveket állít fel, mely szerint a bizottságok számolni fognak azzal a körülménnyel, hogy meglevő férfiak állnak szemben, akik eddigi pályájukon szerzett ismereteik és tapasztalataik, valamint fejlettebb akaraterejük folytán az egyik vagy a másik képesítéshez kötött iparág önálló gyakorlásához szükséges szakképzetséget sokkal gyorsabban el tudják sajátítani, mint az ifjúkorn elején levők, a szakkavágó munkával elöltendő idő megállapításánál el fogják találni a helyes mértéket s nem fognak túlzott követelményeket felállítani. Különösen nem lesz szem elől téveszthető hogy azoktól a rokkantaktól, akik faluhelyen megtelepedve, az egyszerűbb falusi igények kielégítésére lesznek hivatva, a szakképzetség szempontjából is enyhébb követelményeket kell támasztani.

Sertéshizlalás közszükségleti célokra.

Szeptember 20-ig le kell kötni a sertéseket.

A sertés és zsirellátás szervezési munkája, mely a hadsereg és az ország zsirsükségletének kielégítéséről van hivatva gondoskodni, lázas buzgalommal folyik az egész országban a legszébb siker reményével. Az organizációs munkálatok végrehajtására a kormány az Országos Sertésforgalmi Irodát létesítette, mely a földmivelésügyi és közlemezési miniszteriumok sertés és zsirellátási hivatala; tisztán és komolyan altruista elapon működő intézmény, mely minden nyereszkedési célzat nélkül dolgozik, miután minden nyereség és veszteség kizárólag a kormányt illeti. Az Országos Sertésforgalmi Iroda kiterjedt bizományi hálózatával és ellenőri karával gondoskodik a fronton levő hadsereg és a front mögötti katonaság zsirsükségletének kielégítéséről, továbbá az ország polgári lakosságának a zsirellátásáról is.

Az iroda fontos feladatainak csak úgy felelhet meg, ha jó kormányrendeletek és azoknak pontos betartása támogatják. Ami az idejű sertésállatásra vonatkozó kormányrendeleteket illeti, azok amellet, hogy az egyessel szemben liberálisak és méltányosak, intézményesen kívánnak gondoskodni a zsirellátás biztosításáról.

Igy az új hizlalási rendelet lehetővé teszi, hogy minden háztartás a maga házi szükségletére sertést hizlalhasson a közszükségleti elöljáróság engedélyével. Ugyancsak ez a rendelet gondoskodik a gazdasági szükségletre való hizlalás lehetőségéről is. Az ilyen hizlalásokat a gazdasági szükséglet mérvéhez képest a főszolgabíró engedélyezi, 20 darabon felül a földmivelésügyi miniszterium jóváhagyásával. A nagy egész ellátása szempontjából azonban legfontosabb szerepet játszik a közszükségleti célokra való sertéshizlalás, amelynek sikerétől, vagy sikertelenségétől függ, hogy elláthatjuk-e a hadsereget és az országot elegendő zsirral és szalonnával, vagy sem? A közszükségleti célokra való sertéshizlalás ma már nem csak eminens érdeke minden sertéstartónak, hanem elengedhetetlen szükség, melyet kikerülni nem lehet. A földmivelésügyi miniszteriumnak minap kiadott rendelete értelmében ugyanis mindazok, akik a házi és gazdasági szükségletre hatósági engedély alapján hizlalható mennyiségen felül darabonként

35 kilogrammnál nehezebb sulyu sertésekkel rendelkeznek, tartoznak azokat szeptember 20-ig az Országos Sertésforgalmi Iroda részére közszükségleti célokra hizlalásra vagy sovány állapotban leendő megvételre felajánlani. Aki ezt nem teszi, kihágást követ el és hat hónapig terjedhető elzárással s 2000 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő. A sertéseket pedig, amelyekre nézve a kihágás történt a hatóság elkoboztatja. Ez a rendelkezés tehát minden más célra való hizlalást lehetetlenné tesz szeptember 20-ika után s kizárólag a közfogyasztás céljaira való hizlalást stáiuálja. S ez jól is van így. Az összesség szükséglete másképpen ki nem elégíthető, mintha a termelés egységesen és egy helyről ellenőrzötten történe az összeség javára. De nem csak a földmivelésügyi miniszteri rendelet szigorú hangja és büntető sankciója következtében kell minden sertéstartónak sertéseit közfogyasztási célra való hizlalásra az Országos Sertésforgalmi Irodának szerződésileg lekötöni és nem csak azért, mert sertéseit más célra már amugy sem hizlalhatja, hanem legelsősorban azért, mert ezáltal olyan előnyökhöz jut, amelyek a hizlalás rentabilitását és zavartalanlanságát teljesen biztosítják. Így a földmivelésügyi miniszter a közszükségleti célra hizlalt sertések részére szükséges takarmányt feloldja, ha pedig a hizlálónak nincs elegendő takarmánya, vagy azzal egyáltalán nem rendelkezik, a miniszter ki is utal takarmányt a hizlalás részére. Remélhetőleg minden eziránt való hiteltlenséget és bizalmatlanságot eloszlat az az örvendetes körülmény, hogy a földmivelésügyi kormány már meg is kezdte a hizlalás részére szükséges árpakészletek kiutalását.

Fontos akciója még a földmivelésügyi kormánynak az ugynevezett előhizlalás, amelynek az a célja, hogy a sertésenyésztést fokozza s jövő tavaszi beállításra alkalmas soványsertés anyagot készítsen elő a hizlalás céljaira. Az előhizlalás abból áll, hogy a sertéstartók már malacokat is lekötik szerződésileg az Országos Sertésforgalmi Irodának, amely gondoskodik arról, hogy az így szerződésileg lekötött malacok tartására meghagyassák a takarmányt, vagy ha az egyáltalán nincs, a földmivelésügyi kormány által kiutaltassék. Minden gazda a saját érdekében cselekszik, ha malacait ilyenformán előhizlalásra szerződésileg lekötöti, mert szállítási engedélyt is csak azokra a malacokra ad ki a miniszterium, amelyek a Sertésforgalmi Irodának szerződésileg lekötötték.

Az országsszerte nagy arányokban megindult hízalási akció eredményességét remélhetőleg csak fokozni fogja a sertések maximális árát lényegesen felemelő kormányrendelet, amely lehetővé teszi, hogy tenyésztő és hízaló egyaránt megtalálja számítását és bőséges ellenértékét kapja meg munkájának. Teljes is az intező körök bizalma, hogy minden sertéstartó haladéktalanul és pontosan eleget tesz a kormányrendeletben előirt kötelezettségének és sertéseit — különösen tekintettel a szeptember 20-iki közeli terminusra — leg-sürgősebben leköti közfogyasz-tási célra való hízalásra. Ez annál fontosabb, mert ezután ugyanis minden sertésről számot kell adni, milyen alapon és milyen jogcímen van hízba állítva. A rendeleteket senki sem fogja tudni kijátszani, viszont azoknak betartása igen nagy anyagi előnyökkel kecsegtet amelleit, hogy a hadsereg és az ország nagy ügyét szolgálja Mindenkinék oda-adó komolysággal kell tehát teljesíteni a közellátás iránt tartozó kötelezettségét, hogy kellő verte-zettséggel küzdhessek meg az ötödik háborus esztendő közlel-mezési nehézségeit. Zalavárme-gye területén az Országos Ser-tésforgalmi Iroda főbizománya a: *Magyar Mezőgazdák Kereske-delmi részvénytársasága Sümegen.*

Szeptember 22-én
A világ legnagyobb
filmje
Juliusz Caesar
Jegyek előre válthatók!

H I R E K.

— **Lemondás plébániáról.** Kiss Pius apát, sümegi esperes-plébános esperesi hivataláról és plébániajavadmáról 1919. évi január hó 1-ére lemondott. — Őszinte sajnálattal vesszük e hirt, mert Kiss Piusz apátplébános városunk derék lelkipásztort veszít el.

— **Meghívó.** Zalavárme-gye bortermelő, borkereskedő és szőlőműveléssel foglalkozó közönsé-gét van szerencsém f. évi szeptem-ber hó 21-én d. e. 10 órakor Keszthelyen a Zalavárme-gyei Gaz-dasági Egyesület közgyűlését kö-velőleg tartandó értekezletre tisz-telettel meghívni. Tárgy: A borér-tékesítés, a borkivitel, a bor ter-melői adójának a szőlőtermeléssel összefüggő kérdéseknek megtár-gyalása. Az ügy fontosságára va-ló tekintettel tisztelettel kérem, az érdekeltek az értekezleten mi-nél nagyobb számban megjelenni sziveskedjenek. Lesencetoma, 1918 szeptember hó 10-én. *Hertelendy Ferenc szőlőbirtokos.*

— **Fémrekvirálás.** A had-seregnek fémme ellátása érdeké-ben az összes állami tanintézetek harangjait és csengőit összeírják és a miniszterium rendelkezése szerint be fogják szolgáltatni.

— **Az inasok iskoláztatá-sa.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter igen szigorú rendeletet adott ki az iparos és kereskedő inasok iskolába járása tárgyában. A jelentésekből arról győződött meg, hogy az iskolai fölmentések és mulasztások olyan magasra szöktek, hogy ez az iskola műkö-désének sikerét kockáztatta, ami-ből a hazai ipar fejlődésére sú-lyos kár háramlik. Azért a hábo-ru folyamán adott előzetes fölmen-téseket teljesen megszüntette és csak halaszthatatlan ok miatt kap-hat egy-egy inas egy-egy órára fölmentést. Az igazgatókat utasi-totta, hogy az igazolt kimutatá-sokról is terjesztést tegyenek, az igazolatlanokat pedig az I. fo-kú iparhatóságnak büntetés végett pontosan bejelentésük. A kereske-delmi miniszterium pedig a főszo-lgábirokat utasította, hogy a beje-lentett mulasztásokat az 1884. XXVII ipartörvény szerint bün-tessék.

— **Uj postabélyegek.** A napokban kerültek forgalomba az új postabélyegek és pedig 10, 20 és 40 filléres értékben. A 10 és 20 filléreseken a király arcképe van, a 40 filléreseken pedig a királynéé. Az új bélyegek rajzát Földes Imre készítette még tavaly, amikor a koronázási bélyegek si-kerén felbuzdulva, a postaigazga-tóság elhatározta, hogy a király és a királyné arcképeivel új bélyeg-sorozatot ad ki. Az új bélyegso-rozat 10, 15, 20, 25 filléres érték-ben a király fejével, a 40, 45, 50, és 95 filléres értékben pedig a királyné fejével ékes. A 95 fillé-res levélbélyeg új kreáció, a mely a felemelt tarifa miatt lett szüksé-ges. Egyelőre csak a 10, 20 és 40 filléres bélyegek kerülnek for-galomba, a többi időközönként jön utánna, a szerint a mint az állam-nyomda elkészül a nyomásukkal. A most forgalomban levő bélye-gek, a melyek az aratást ábrázol-ják, természetesen tovább is ér-vényben maradnak és pedig alkal-masint hosszabb ideig, miután ezekből nagyobb készlet van rak-táron még. A parlamentet ábrázoló nagyobb értékű bélyegek helyébe pedig nem is készülnek újak. Az új bélyegsorozatot közel egy év óta készíti az államnyomda és a munka a munkás- és papirhiány miatt halad ennyire lassan.

— **A nyári időszámítás megszüntetése.** Szeptember 15-ről 16-ra virradó éjjel megszüntetik a Máv. összes vonalain a nyári időszámítást. E helyett visz-szatérnek a középeurópai időszá-mításra. Ennek következtében szeptember 16-án hajnali 3 óra-kor az összes vasuti órákat visz-szaigazítják egy teljes órával 2 órára. A menetrend egyébként változatlan marad. Ezzel egyide-jűleg természetesen a budapesti záróra is átalakul a régi rendre.

— **Az önálló kereskedők és iparosok felmentése.** Az ország valamennyi kereskedelmi és iparkamarája mozgalmat indi-tott és felirt a kereskedelmi minisz-terhez az önálló kereskedők és iparosok felmentési kérelmeinek kedvezőbb elbírálásban való részesítése iránt. A felterjesztésben különösen az Auszriába vezényelt magyar ipari munkások hazai iparvállalatokhoz és műhelyekbe való vezénylését sürgették és azt kívánták, hogy a munkásosztag-

hoz vezényelt — fegyveres szol-gálatra alkalmatlan egyének kive-zénylésénél hallgassák meg a ka-marákat, illetve az ilyen egyének kikérésére és iparüzemükben való kivezénylése a kamarák útján történjék, mert ma sok tekintet-ben visszás állapotok forognak fenn. A kamarák e helyes akciója azonban — sajnos — nem járt a kellő eredménnyel, mert a keres-kedelmi miniszter udvarias, dicsé-rő szavak kíséretében bár, de vég-eredményében elutasítja a kama-rák kérelmét, melyet pedig fontos gazdasági érdekek indokolnak.

— **A fatalpu cipők.** A keres-kedelemügyi miniszter bór- és textiltipari meghatalmazottja ren-deletet intézett a vármegyékhez, melyben a fatalpu cipők gyártá-sáról és eladásáról intézkedik. A gyáros a cipőkereskedőknek külön engedély nélkül adhat el, a fo-gyasztók azonban fatalpu cipőkhöz is csak utalvány alapján jut-hatnak.

— **Rendelet a katonák felülvizsgálásáról.** A honvé-delmi miniszter elrendelte a kato-nai szolgálatot teljesítő egyének felülvizsgálását és 4 csoportba osztályozását. Az első csoportba a fegyvernélküli hadiszolgálatra szemle útján bevontult népfőkelők. A másodikba azok tartoznak, akik még nem voltak népfőkelő bemu-tató szemlén és úgy teljesítenek fegyvernélküli hadiszolgálatot. A harmadik csoportba tartoznak a hadiszolgálati törvény alapján igénybe vett különböző kategóri-ájú egyének: a negyedik csoport pedig magában fogja foglalni a tényleges szolgálatban álló, vagy üzemekben alkalmazott legénysé-get. Ebben a csoportban tartoz-nak a felmentettek is. A felülviz-sgálati eljárás, mely a szolgálatké-pesség fokának újabb megállapi-tását célozza, az anyakönyvi állo-mányilletékesség alapján történik honvéd, illetve közöshadseregbeli felülvizsgáló bizottságok előtt és annak ízemét az állam tartsa fenn. Zalavárme-gyét most arra kéri, hogy ezt az akciót támogassa. A kormánybiztos ugyanis erélyes intézkedéseket kíván tenni, hogy ez az akció sikerre is vezessen.

— **A bérelt szakasz.** Szeptember elsején új rend lépett életbe a Máv. vonalain, mely egyebek közt a vonatokon eddig uralkodott bérelt fülkerendszert is megszü-n-teti. Ez intézkedés sok keserűséget némit el, mert nem egy esetben okozott bosszúságot a bérelt fülké-ben elhelyezett pénzes pasások kényelmes terpeszkedése azoknak, akik a kocsik folyosóin majdnem halálos veszedelmek közt állandóan tolongani kénytelenek voltak. Jól esik ezt megállapítanunk, mert ha a rendelet nem szünteti is meg a vonatok tulzsufaltságát, az áldo-gálásra kárhozottatott utasok lega-lább nem ömlesztik epéjüket fog-csikorgató dühökben egy-egy disz-nókereskedő vagy cénadrágító bérelt fülkéje előtt. Ez is valami ilyen drága világba.

— **Nem maximálják a ru-ha árát.** Mint illetékes helyről értesülünk, a legközelebb megje-lenő ruharendelet egy a ruhagyártást és konfekcionálást, mint a ruhakereskedelmet szigorú állami felügyelet alá helyezi. A rendelet intézkedéseit kifognak terjedni úgy a felső, mint az alsó ruhára, vala-mint az előállításukra alkalmas minden szövetneműre is. Ruhát

beszerezni a rendelet kibocsátása után csak a törvényhatóság első tisztviselőjének engedélye alapján lehet. A legközelebb megjelenő rendelet ármaximálást nem fog tartalmazni, azt egy, majd később kiadandó rendelet fogja szabá-lyozni. Minden valószínűség sze-rint a később megjelenő rendelet sem fog fix árakat meghatározni, hanem a maximális árak az anyagbeszerzési árakon, a rezsi-költségen és a termelők, illetve kereskedők haszonrészesedésén fognak alapulni.

Felelős szerkesztő Horvát Imre.
Szerkesztőtárs: Németh Böske.
Léptul. kiadó: Horvát Gábor.

Helybeli és vidéki

termelőknek fiait, leányait bármilyen középiskola I-IV. osztályaira magánuton biz-tos sikerrel előkészítem és levizsgáztatom terményekért. Vidékre is elmegyek ha az illető uraság kivetit kocsiján.

Vincze Zoltán
áll. tanító

Árpád u. 153. Sümeg.

Értesítés

Tisztelettel értesítem a m. t. női közönséget, hogy budapesti tanul-mányutamról hazatérve elfogadok női fésülése-ket és manikűrözést. Meghívásokat házhoz el-fogad

Fekete Teri
női fodrásznő és
manikűröző.

Árpád u. 480. Sümeg.

Crepp-selyempapír

virágcserepek diszité-séhez, nagy választék-ban kaphatók

Horvát Gábor

papirkereskedésében

Sümegen.

Hirdetéseket

jutányos árakon elfogad

a kiadóhivatal.

Nyomdásztanonc
felvétetik lapunk könyv-nyomdájában.